

תוצאות חיים

שיעורו השבועי של מרן הגאון רבי **יצחק רצאבי שליט"א** - פוסק עדת תימן
הנמסר בביתו מידי ליל שישי לבחורי הישיבות הקדושות
יוצ"ל ע"י התאחדות בני התורה ובסיוע מוסדות יד מהרי"ץ

דבר העורך

הנה אנו מתחילים את
החודש האחרון של הזמן
הקדוש בישיבות... זמן
חורף...

אם נשכיל לנצל תקופה
מיוחדת זו, שבה מלא כל
יחיד ויחיד במה שרחש
ובמה שקנה והקנה לעצמו,
לחזור ולהוסיף על
שמועותיו, ובעיקר שכמעט
מתחיל זמן שלצערינו הוא
בגדר מה שאמרו חז"ל
שינצלו ויקבל שכר כנגד
כולם, נזכה בלא ספק באור
התורה ובשמחת התורה,
ובס"ד נפלאה בכל
לימודיו, וכך ניכנס לימים
קדושים אלו ברמה של בני
תורה אמיתיים, שיודעים
מהותם של ימים אלו,
ומנצלים אותם לעליה
אדירה ומיוחדת, לא פחות
מנעילת יום הכ-פורים,
עליה של תורה ודרך תורה
לא פחות משל יוה"כ, עליה
מתוך שמחה קדושה
אמיתית המקרבת בקשר
אמיץ בשמחים בו, הוא
ממ"ה הקב"ה.

וכך אח"כ מגיעים לימי בין המנינים
מטעמים בחבילות חבילות של-
מטעמי עבודתו ויברך, ומתעלים
באמונה שלימה כדבעי.

הבחורים מתבקשים לדייק
בהגעה בשעה 10:45.

כל הנכתב בעלון הוא לפי
הבנת הכותב.

משלחן מלכים

מתורת מרן שליט"א

משנכנס אדר מרבנים בשמחה

אנחנו צריכים להבין מה הפירוש 'מרבנים בשמחה'. יש לנו פה הלכה שצריכים לשמוח בחודש אדר. שמחה של חודש אדר מבחינת סור מרע זה לפחות הפוך מחודש אב, אם בחודש אב ממעטים בכל מיני שמחות, אז בחודש אדר צריכים להרבות בזה. למשל בחודש אב יש מנהג למעט בשירה, ואפילו בשירת קודש, של דברי תורה, ככה נהוג, אז בחודש הזה יש עניין לשמוח.

אבל צריכים לדעת לפי עניות דעתי, שהמעוזה הכי קשה בחודש הזה, זה דוקא העניין הזה של השמחה, שתהיה שמחה כמו שהקב"ה רוצה מאתנו. מה שיש על זה פסוק בתורה, תחת אשר לא עבדת את ה' א' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל. לשמוח כמו שצריך זה עניין גדול מאוד. הרי הרמב"ם אומר, ששמחת בית השאובה זה לא שמחה של עמי הארץ, זה שמחה של גדולי הדור, כי זה בדרגה גבוהה.

ההבדל בין שמחה לבין קלות ראש הוא ההבדל דק מאוד. בין הוללות וסכלות ובין שמחה, אצל הרבה אנשים הגבולות הם מאוד פרוצים. ולצערינו זה מה שאנחנו רואים היום, שפורים זה לא פורים של שמחה. עברנו הרבה את הגבולות ממה שבקב"ה רצה שזה יהיה. ויותר נכון, אפילו הייתי אומר שהצליח מעשה שטן. העניין של המן זה הגיע מעמלק, אז דוקא על הנושא הזה הוא נתפס, כי זה הנושא הכי גדול. מה שיותר קדוש יותר מסוכן.

(מתוך שיעור בענייני פורים התשנ"ט)

הבחורים החשובים מוזמנים לשמיעת דברי חזוק לקראת ימי בין
הזמנים ניסן הבעל"ט בביתו של מרן שליט"א לאחר השיעור הקבוע
לבחורי הישיבות בליל שישי, בשבוע פרשת ויקהל התשע"ז.

ממרכה, ארלון תל אביב ח"ט.

שיעור בענייני פורים

שנמסר בשנת התשנ"ט

מתוך ויאמר יצחק מספר 3

משמעות שם חודש אדר

חודש אדר קשמו בן הוא, משלון מה אדרי שמך בכל הארץ. אם שמהם לב, בדרך כלל החימונים, מי שמדקדק, מבטאים חודש אדר בל"ח דגושה, במגילה כתוב בל"ח רפויה, ויש כאלה שגם במגילה גורסים בל"ח דגושה. אבל בעצם אהנונו כריכים לחתור לפנימויות, מה הפירוש אדר.

כל חודש יש לו את המשמעות ואת הפירוש שלו, למשל, חודש שבט זה לשון פריחה, כי חודש שבט זה ר"ה לאלולות, והגמרא ב"ה מבשרת זה ר"ה לאלולות מפני שיאלו רוב גממי השנה והשקר התחיל לעלות באילן ומתחיל האילן לפרוח. ויש אילנות שאנו רואים את הפריחה שלהם מנחוץ, וגם אלה שהם עדיין בשלכה, בפנים זה כבר מתחיל לעלות, ויותר מאוחר נראה כבר את העלים ואת הפירות שיאלו מזה. ובטב משלון עז, כמו שכתוב במשלי, כי חכנו בשבט, כי שבט זה לשון מקל, עז.

וחודש אדר זה חודש נאדר, משלון נאדרי בנה, כי הכלל הוא שחודש זה יש לעם ישראל מזל חוק, מזל אדיר. הפך מוחוץ אב, משנכנס אב ממעטין בשמחה, משנכנס אדר מרבים בשמחה. זה לכאורה משנה מפורשת במסכת תענית, אבל לא כל הפוסקים העלו את זה להלכה, בפרט את העניין של חודש אדר. על כל פנים להלכה זה קמעט מוסכם.

השמחה והחזרה שלו בחורף

כריכים לדעת שבעצם כשאנחנו הולכים בדרך התורה, כשיאודי עושה רצון ה', זה דבר שהכי שומר עליו מכל המשטינים ומכל המתקורנים. אני רואה לספר לכם סיפור, לפני כמה שנים בא אלי אדם אחד ואמר לי דבר מעניין. אדם יודעים, יש אנשים שיש להם כוחות רוחניים, כוחות גבוהים. הוא סיפר לי שבאחדות הבית יש אנשים שיכולים להזיק לאנשים בכל רחבי העולם, בלי שידעו מאיפה בא להם הנזק. נדמה לי שאמר עם מחטים, כל מיני דברים, איזה שיטות, מה שם עושים. אז יש אנשים שהסכסכו משאו ראינו, ולא מלאו דרך איד לנקום את הנקמה שלהם, אז הם הולכים ומשגמים הון ורעות. כמה שגריד, לאנשים האלה, כדי שיפגעו בזהם אנשים שמפריעים להם. הוא סיפר לי שבאו אליו ואמרו לו שהם רואים שפלוני אלמוני קן וכן, והם רואים שהוא... והוא אמר שאדם זה יש עליו שמירה, והוא לא יכול עליו. שמעתם? מארצות הבית הבן אדם הזה בארץ ישראל יודע שיש עליו שמירה, הוא יהודי דקיק ואני לא יכול לפגוע בו, אין לי כח נגד הבן אדם הזה. והם דברים שבזמנינו, אם בזמנינו רואים שיכולים תורה ומצוות להגן על האדם, איד שיאודי יכול לדעת שאם הוא עושה רצון ה' והוא עול ומבדו שום כח בעולם, הכוחות הטבעיים ואפילו הכוחות הרוחניים שיכולים מסוף העולם ועד סופו, יש עליו יד משמים שמגינה על האדם הזה.

אז בעצם זה השמחה הכי גדולה שיש לנו, בתורה בנים אדם לה' אלו, בתורה פיקודי ה' יקרים משמחי לב, שיש לנו תורה כזאת. רבי חיים בן עטר, בעל אור החיים הקדוש, אומר, שאם בני אדם היו יודעים את המעלה של התורה, הם היו משתגעים אחריה, היו רודפים אחריה כמו משוערים, מרוב החשק שלהם לעסוק בתורה. ורואים היו הרבה גדולי ישראל שלא היו יכולים להפסיק את התורה, לא בגלל שהם הרגישו שיהיה להם חוב ומצוה הבאה להם בעל כרחם, אלא הם היו דבוקים התורה, שא"ח היה להם לנתק אותה מהתורה, ואם הם ירכיבו זה היה ממש קשה להם, ובעל כרחם הם היו ירכיבו להתנתק מזה. השמחה שלהם היתה בתורה. אז מה שאנחנו יכולים לשאוף ולהגיע לפי המדרגות שלנו... זה דבר שאפשר להשיג ורביעי הרבה מתוך שמהו, כי אדם עצוב הכל הולך אלכו על גבל שמאל. אז בחודש של שמחה אפשר להגיע הרבה להתעלות ברוחניות, ליהודים היתה אורה, הגמרא אומרת זו תורה. אז אשירנו שאנו יושבים עכשו ועוסקים בתורה. אבל אנחנו נחזיר לאט לאט.

ארבע פרשיות ודינים

יש כידוע ארבע פרשיות שקוראים בתורה שמנסים שפ"ה, שקלים ז'כור פרה ה'חודש. שקלים לפני פורים ושקלים אחרי. זהו דברים שקשורים חלק מהם לפרים וחלק מהם לפסח, שהם זה שני גבולות סמוכות אחת לשניה. ובפרשיות אלה כמו שאמרנו, הרי הקדמת את השקלים שלנו לשקלים של הנון, או השקלים של בית המקדש. אח"כ יש לנו את פרשת זכור, זכיית פרשת עמלק. אסור לנו לשכוח את מעשה עמלק, כי עמלק זה לא פירוקן סיפור שהיה לפני ג' אלפים שנה, אלא זה דבר שעובר מדור לדור וימשך גם הלאה, מלחמה לה' בעמלק מדור דור. המלחמה של עמלק היא הולכת ונמשכת, ועדיין לא הגיעה לסיומה. השם אינו שלם והבסא אינו שלם, עד שימחה זרעו של עמלק. כי עמלק זה הרוץ של התורה, רק שמדור לדור הוא משתנה בדרך וצולרה אחרת, במבוצים אחרים ובדרכים אחרים, בכל מיני חכמות ובכל מיני ארות, אבל הנקודה העיקרית היא תמיד אותו דבר. אח"כ יש לנו את פרשת פרה שזה שבת לפני החודש, של הטהרה, כי הדבר היחיד שיכול לטהר זו הפרה הזוהר. ואח"כ את פרשת החודש.

אם קריאת פרשת זכור ושאר פרשיות מדאורייתא

בש"ע כחוב, יש אומרים שפרשת זכור ופרשת פרה חייבים לקרוא מדאורייתא. מין דקדק, ולא כתב הלכה שזה לאורייתא, אלא, יש אומרים, כי הרבה פוסקים חולקים על זה וסובדים שזה מדרבנן, וביניהם הרמב"ם בהלכות תפילה, שהוא מתחיל את התקנת של קריאת התורה, מה שאנחנו קוראים בשבת, יש הרי תקנות של מנהג של-עדת משום יוצאי קרנות, ושני וחמישי משום וילכו שלשה ימים במדבר ולא מלאו מים, אז זה תקנות שהיו

מזמן משה רבינו עד בזמן של עזרא, והרמב"ם מכליל את הפרשיות האלה עם כל העניין הזה. משמע שההקנה הזאת היא מדרבנן, כי כל מה שמשנה רבינו תקן זה לא נחשב לדאורייתא. לדאורייתא פירוש מה שהקב"ה מטה, מה שכתוב בתורה. אם משנה רבינו מתקן אותה הקנה, הרמב"ם אומר בספר המלוות (בסורש א'), שאין הבדל זה אם משנה רבינו או רבן גמליאל, זה לא לאוי של הקב"ה, זה גדר אחר וסוג אחר של מלוות שהם נחשבים דרבנן. אז זה נחשב מדרבנן, ויש הרבה ראשונים שסוברים ככה.

וההלכה למעשה מה שנוגע לנו, הוא ככה, יש אומרים שפרשה זכור היא לדאורייתא, זה הכי הרבה פוסקים שסוברים ככה ויסתו לגבי אלה שסוברים שפרשה פרה היא לדאורייתא. יש אומרים שגם פרשת שקלים והחודש הם מדאורייתא. זאת אומרת שלפי שיטתם ארבעתם הם לדאורייתא. רק שהאלה פה היא בעצם שאנחנו לא מוצאים מקור בתורה שיהיה חיוב לקרות את הארבע פרשיות, כמו שאין חיוב מן התורה לקרוא פרשת בראשית, נח, כך לך, אלא יש תורה שצריך ללמוד אותה, אבל שפעם בשבוע יקטרו להוציא ס"ת ולקרות את זה בצייצוי, אין דבר כזה. ולפי השיטות האלה פרשת זכור זה מן התורה, מניין למדנו את זה.

המקור של זה בגמרא במסכת מגילה דף יח. שמה הגמרא אומרת דין, יש הלכה שמי שקרא את המגילה על פה לא יאלץ די חובה, חייבים לקרוא את המגילה מתוך הכתב, אם אדם יהיה זוממה גדול, ויכול לקרוא את כל המגילה בעל פה, לא יעזור שום דבר. בעצם אסור אפילו אוח אחת, מלה אחת, חייבים לקרוא אותה דוקא מתוך הכתב. אלא שההלכה היא, שביעבוד את קראם את מיעוטה בע"פ יאלץ. אבל לכתחילה צריך לקרוא הכל מתוך הכתב. אז קראה ע"פ לא יאלץ. הגמרא שאלה, מנא לן. כתיב אלא והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה ועיר ועיר, נזכרים, אחיה זכירה וזכיה, כתוב זאת זכרון בספר, במעשה עמלק, שאמרו הרי בני מזרעו של עמלק, כתוב לזכור את זה מתוך ספר. אז גם את המגילה צריך לקרוא דוקא מתוך ספר. שאלה הגמרא, זה עניין לא ראייה, כתוב כתוב זאת זכרון בספר, לא כתוב מהספר. אלא יש פסוק בסוף פרשת כי תאלץ, זכור את אשר עשה לך עמלק, זה פסוק אחד, בסוף כתוב, לא תשקה, לא תשקה הרי שכתה הרי אמור, זה מה תלמוד לומר זכור, כפה. זה הדקשה שהגמרא דורשת, שחייב להיות שפירוש זכירה זה לקרוא את זה, כי אם בעיניו ובמחשבה, זה כבר אפשר ללמוד מהמלים לא תשקה, אז למה התורה כותבת זכור, שחייבים לומר את זה כפה.

סך הכל אם נלמד את כל הדברים האלה יואלץ, שצריכים לומר את זה כפה ומתוך ספר. ומזה יאלץ לפסוקים האלה ההלכה האחת. שפרשת זכור, חיוב הקריאה שלה הוא מדאורייתא.

איפה יש לנו מקור שקריאת פרשת פרה היא לדאורייתא, זה הרבה יותר מסובך. אבל בקיור נאמר "מלמעלה". בתחילת פרשת חקת יש שני פסוקים, פסוק אחד אומר, והיה ובספוק הראשון הוא בלי געילי לבני ישראל לחקת עולם, מה זה לחקת עולם? פרה אדומה זה לחקת עולם? מחי עושים פרה אדומה? כמה פרות אדומות היו בכלל בעולם? תשע,

והעשירית תהיה בימות מלך המשיח! משמע שהמורה הזאת נוגתה גם לא בזמן בית המקדש. וזה נכון, הגמרא אומרת (והגיה דך כה), חזריא מרנן בגלילא, ע"י פרה אדומה. בזמן שלא היה בית המקדש היו אמורים שהיו נעזרים באפר פרה אדומה, זה ציד במלילות, אז לא הרבן שחייב שיהיה בית המקדש. זה הפסוק הראשון. אבל אם נעניין בפסוק השני, טוב פעם כתוב, והיה לבני ישראל לחקת עולם. אז מה נאמר שמה. אומר ערוך השלחן, כנראה זה המקור שגם כאן אפשרות של הטריה של טומאת מת מאפר פרה אדומה, אבל יש את העניין לקרוא את זה, להזכיר את העניין הזה. כמובן על הרעיון הזה אפשר להתווכח.

ובכל אופן למעשה זה ככה. מעיקר הדין המנהג שלנו כדעת האומרים שהקריאת האלו הם דרבנן. לכן, מי שידע, אבותינו לא הקפידו לעשות חומרות מיוחדות בפרשת זכור. וכמובן מי שרואה להחמיר, תבוא עליו ברכה. אבל כדי להבין את המסורת צריכים לדעת את זה, שרוב הפוסקים סוברים שזה מדרבנן.

יש כאלה שנתקלים לפעמים בצעוא בבית הכנסת מסויים או בצבור ושיבה. הרי יש שאלות בספרי תורה, שיש מסורת של הספרי תורה, אז הוא רואה לפעמים ללכת מהשיבה לבוא הביתה. ולפעמים זה לא טוב מבחינה מסוימת מהלך הרחוק. אז צריך לדעת את הגבולות. הפסק הוא שזה דרבנן. וזהו לדאורייתא, זה אומרת לחשוף לדעתו האלה. אז צריך לשקול את המצב הוא ויסתו כלפי הגזק. זה לגבי אנשים.

ששים בפרשת זכור ובמקרא מגילה

נשים, בכלל פטורות מפרשת זכור, ודאי לא מספר תורה. אם אשה רואה להחמיר על עצמה, היא יכולה לקרוא את הפסוקים האלה בבית. דהיינו זה שלשה פסוקים בסוף פרשת כי תאלץ, זכור את אשר עשה לך עמלק וגו'. ואני רואה להגיד לכם, למרות שהיום בבתי ספר למדו את הבטות לבוא, אבל צריכים לדעת שהמנהג הזה לא היה קיים בעצם בשום מקום בעם ישראל, ולפי מהאים וחמשים שנה בערך, היה רב אחד חשוב, רבי נתן אדלר, רב של החתם סופר, שהוא הנהיג את הנשים במשפחה שלו לבוא לבית הכנסת, ומאז זה הלך והתפשט והתפרסם, עד שזה היום מאוד נפוץ כמעט בכל העולם. אבל זה לא היה קיים בשום מקום בעולם, לא אצל אשכנזים ולא אצל ספרדים, וככל שכן אלגו. וגם דעת החו"א שהגשים פטורות. אז לכן אין צורך להחמיר. אבל כמובן זה רק לגבי פרשת זכור.

אבל במקרא מגילה הנשים חייבות לשמוע על פחות מהאנשים, ואדריבה. למה חייבות? כי אף הן היו באותו הגם, בשני דברים. דבר ראשון, היה גזירה להשמיע להרוב ולאבד את כל היהודים מנעור ועד זקן ונשים ביום אחד, אז גם הנשים היו בכלל הגזירה, אז לכן כשנעשה הגם, נעשה גם לנשים. דבר שני, המרכז של הגם נעשה ע"י אשה, אז בודאי יש להן חלק גדול בכל העניין הזה, ולכן הן חייבות במקרא מגילה. אז או שהם באות לבית הכנסת לשמוע מקרא מגילה, אם אפשר לשמוע עם כדה וכליו. ואם לא, קוראים להן בבית, או עושים סידור שמישהו יקרא להם. ואם שומעות כמו שצריך בלי להפסיד מלה אחת, צריך לקרוא את זה בצבירת.

חלכות קריאת התגולה

ואם הכרתיו את העניין של שומעים כדת וכדין, חשוב לדעת, נחפשת בזמנינו שמרעיסים בזמן קריאת התגולה, כי יודע מה שכתוב בספרים גדולי ישראל, אומר בעל החמדת ימים, לא היו חוששים למנהג הרע הזה. כל דבר מהסוג הזה לריבים לברוך אורו בצלילותו. כי ההלכה היא שאם לא שמע אפילו מלה אחת, לא יאזן ידי חובה, אפילו אם לא שמע מלה שהיא לא משמעותית, למשל, זכר את וסתי ואת אשר עשאה, שאם לא זכר את המלה את, מה זה משנה, אבל מלה אחת לא יאזן ידי חובתו.

קורה לפעמים שיש איזו הפרעה לאלם בשעת קריאת התגולה, או ילדים מפרעיים לו, או שהוא בעצמו קרה לו משהו, או שהיה פתאום איזה רעש בחור, כל מיני הפרעות. אז העצה היא, גם אם אין לו מגילה כשרה, למשל, אם הוא הפסיד כמה מלים, אז הוא קורה מהספר שלפניו.

דוגמה, ויאמר המלך להמן הבסך נתון כך וגו', נגיד שהוא לא שמע את המלים ויאמר המלך להמן, והקורא בינתיים ממשיך, אז הוא יכול מיד בזמירות לקרוא את המלים האלו בלחש, מתוך הספר שלפניו, אפילו שזה ספר פסול, עד שהוא מגיע עם הקורא, ואז הוא ממשיך לשמוע. ולמה, אז כמו שאמרנו, שהדיו הוא, שאם שמעו אפילו את המיעוט לא מתוך ספר כשר, אפילו אם הקורא קרא בעל פה מיעוט, אפילו אם בתגולה שלו חסר כמה מלים, אז אפשר לקרוא אותם בעל פה. אבל אם לא שומעים בכלל, לא יוצאים ידי חובה. אז אם משלימים את זה, אח"כ הוא חוזר עם הקורא, וממשיך איתו, אז הוא מתקן את אשר עיית.

אבל לפעמים קורה טעויות באמצע קריאת התגולה. קרא פעם שמישהו קרא, במקום זכר היהודים, סוכר היהודים, זה שגוי משמעות. יש לפעמים טעויות, במקום ויפתחו, ויפסק. אז למעשה דעת מרן מעיקר הדיון שיאזן ידי חובתו. אבל לכתחילה יש אומרים שלא יאזן ידי חובה אם יש שגוי משמעות. אז כל מי שיש לו את האפשרות, לאחר שגמרו את כל התגולה, והוא יודע שהוא איבד איזו מלה, או שטעו בתשמעות, לריבים אח"כ לחזור על כל התגולה מתחילתה ועד סופה, אבל בלי ברכה. אם קראו את התגולה, ורק שית את המשמעות שלה, נגיד במקום נוכל נפל.

אבל אם איבדו מלה אחת, לריבים לחזור על כל התגולה בברכות. למשל, אם מישהו קרא את התגולה, ואחרי כמה שורות לא באותו זמן הבחינו שאיבדו מלה אחת, אז הוא חוזר מיד וממשיך הלאה. נניח שלקריאת הסוף הבחינו שיש איזו טעות, אז חוזרים מאותו מקום שטעו עד הסוף. אבל אם כבר בירכו ברכה אחרונה, והתברר שהיה טעות, זה לעיבודא, לריבים לחזור עם הברכות מתחילה התגולה ועד סופה. יש גם בליה וגם ביום.

לריבים לדעת עוד דבר. יש כאלה שגהו בתקופה האחרונה לחזור על שגיויים בתמורה, כגון לפניהם בפניהם, להרוג ולהרוג. וזה מיותר. ויותר מזה, התנהג זה בצעם מהלכות האשכנזים.

אבל האשכנזים, המסורת שלהם היתה לכתוב לפניהם, במקום בפניהם. להשמיד להרוג ולאבד, במקום ולהרוג. בעדך לפני מאתיים שנה הם הבחינו שזה לא נכון, לריב להיות ולהרוג, לפניהם, אז את הכתיבה לא יכלו לשנות.

וקראו בעל פה. אבל למעשה זה לא נכון, ברור שריב לכתוב ולקרוא לפניהם, ולהרוג, יש לזה ראיות ברורות. ולכן אצטוו בקהלות התימנים, וגם אצל הספרדים כדרך כלל, כתבו נכון וקראו נכון.

דבור הזה נהיה קיבוץ גלויות, התבבלו אחד מהשני, ובסוף אף אחד לא יודע. ואני חושב שהליכה לעשות כאלו יש לנו ספיקות. כבר שמענו שיש כאלה שהתחילו להשתקף, איד לקרוא הָאֵל, יש ביצרי ויש בסגול, כל מיני דברים כאלה. אין כזה דבר, יש ספרים מדויקים ומוסמכים שאפשר לבדד את את המסורת מדורי דורות, יש ספרים היום מלפני אלף שנה, ויש כל מיני הוכחות במסורת לבדד שגיאות. אי אפשר להסוּף אפילו אות אחת או לחסר אות אחת, כי איד כתוב במסכת אבות, מסורת סוג התורה, אפשר לבדד ולהוכיח איזו מסורת נכונה ואיזו מסורת לא נכונה, למי שהוא יבעל מקלטו, מי שבזין. כמעט אי אפשר לתקן ולעשות שום שגיאה. אפשר לבדד את הדברים האלה, כיון שיש לנו על כל פרט דברים ברורים איד לריב להיות המסורת, אז אם כן אנתנו לא חוששים לזה.

אז כמו שאמרתי, אני בנרתי את זה גם מנריבים ספרדים, וגם ראיתי בתגויות של ספרדים ברורות שבערו, שכתבו כמו אצטוו בדיוק, זה התברר.

סיבת התגולה בסוף

יש עניין של כריכת התגולה בסוף. יש הלכה בשלחן ערוך, מתי שגומרים את התגולה לריבים לברוך את התגולה. ויש דעה שנותן באחרונים. יש כאלה אומרים שלא חייב לברוך אותה, ואדרכה לריב להשאיר אותה, כיון שהיא את התגולה קורא ופושט אותה כאגרת, אז הרי האור הולך ומתגלה מעט מעט, אז לריב להשאיר את זה גלוי, כי שם צויה ה' את הברכה. יש כאלה אומרים הפוך, שאסור, בגלל שזה לא כבוד התגולה להשאיר אותה פתוחה ולברך, לריב לגלול אותה ואח"כ לברך. כל אחד יעשה כפי מנהגו, כי לכל התגויות האלה יש על מי לסמוך. זה מחלוקת בין מהרי"ל, השל"ה, סדר היום. ויש בעצם מנהג שלישי, כמו פשרה, שהחזן שקרא את התגולה נותן למישהו אחר שיגלו. מה שמעט ברור שזה אסור, שא"כ לגלול ולברך בבת אחת. זאת אומרת, הוא לא יוכל לברך ברכה אחרונה ותוך כדי זה לגלול, כי ככה הוא מסוּח דעת מהברכה. אז או שהוא משאיר את התגולה לפניו ומברך וגולל, או שהוא נותן למישהו אחר שהוא יגלו.

ארוז חמן ובחך מרדכי

אסיים בנקודה שהתחלתי. אנתנו אומרים כל שנה ארוז חמן, ברוך מרדכי, ובעצם חמן כבר לא קיים הדין זמן, וגם מרדכי לא קיים, אז למה בכל שנה אנתנו מקללים ומברכים. לריבים לדעת יש הבן חסם זה לא הכתובה, האדם זה המקל. חמן בסך בכל הוא התגלמות של כוחות הרע שבעולם, ומרדכי זה התגלמות והתלבשות של כוחות הטוב שבעולם. אז בעצם לא חמן, חמן הוא בטח שחיק עלמותו בקברו, הקללות שלנו כבר לא מעלה ולא מוריד לו. הקללה היא מה שזה מסמל, את הרע שבעולם שהתלבש בו. ואנתנו מברכים את הבן הטוב. אורו דבר, וגם חרבוה זכור לטוב, איפה חרבוה? חרבוה זה גימטריא אלהי. שהוא בצל דמותו של חרבוה, אז אורו אנתנו מברכים, שבע"ז היתגלה במהרה בימינו. חמן כן היה ראו.